

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 188 (XXXII) — Nr. 299

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Joi, 9 aprilie 2020

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE	
Decizia nr. 2 din 14 ianuarie 2020 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1 pct. 39 din Legea nr. 288/2010 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 50/2010 privind contractele de credit pentru consumatori	2–4
ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE	
4.020. — Ordin al ministrului educației și cercetării privind derogarea de la prevederile legale în domeniul învățământului superior, pe durata stării de urgență pe teritoriul României	5
ACTE ALE AUTORITĂȚII DE SUPRAVEGHERE FINANCIARĂ	
24. — Normă privind utilizarea activului personal al participantului la un fond de pensii ocupaționale.....	6–9
ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE	
Decizia nr. 10 din 10 februarie 2020 (Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept)	10–16
★	
Rectificări	16

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE**CURTEA CONSTITUȚIONALĂ****DECIZIA Nr. 2**

din 14 ianuarie 2020

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. I pct. 39 din Legea nr. 288/2010 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 50/2010 privind contractele de credit pentru consumatori

Valer Dorneanu	— președinte
Marian Enache	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Gheorghe Stan	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Elena-Simina Tănăsescu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Ionița Cochintu	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Liviu Drăgănescu

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. I pct. 39 din Legea nr. 288/2010 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 50/2010 privind contractele de credit pentru consumatori, excepție ridicată de Doru Octavian Pîrjol Năstase și de Elena Pîrjol Năstase în Dosarul nr. 7.070/2/2013* al Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secția a II-a civilă și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 991D/2017.

2. La apelul nominal se constată lipsa părților, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Magistratul-asistent referă asupra cauzei și arată că autorii excepției de neconstituționalitate au depus la dosarul cauzei o cerere de completare a argumentelor invocate în susținerea excepției, fiind menționate și prevederi constituționale noi față de cele cuprinse în încheierea de sesizare.

4. Având cuvântul cu privire la această cerere, reprezentantul Ministerului Public arată că este inadmisibilă, întrucât nu mai pot fi invocate în fața Curții Constituționale motive sau texte constituționale pretins a fi încălcate, diferite de cele inițiale.

5. Curtea, în temeiul art. 10 și al art. 29 alin. (4) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, respinge cererea formulată.

6. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate ca neîntemeiată. Astfel, criticile nu sunt fundamentate, deoarece nu se creează situații discriminatorii între cele două categorii de consumatori, textele de lege aplicându-se tuturor consumatorilor aflați în aceeași situație juridică, fără discriminări. De asemenea, o normă juridică acționează în timp din momentul intrării sale în vigoare până la ieșirea din vigoare și se bucură de prezumția de constituționalitate, însă sunt și unele excepții de la acest principiu, care pot fi instituite prin lege, sens în care este și jurisprudența instanței de contencios constituțional.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

7. Prin Încheierea din 21 februarie 2017, pronunțată în Dosarul nr. 7.070/2/2013*, **Înalta Curte de Casație și Justiție — Secția a II-a civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. I pct. 39**

din Legea nr. 288/2010 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 50/2010 privind contractele de credit pentru consumatori, excepție ridicată de Doru Octavian Pîrjol Năstase și de Elena Pîrjol Năstase într-o cauză având ca obiect soluționarea recursului declarat împotriva Deciziei civile nr. 2.151A din 18 decembrie 2015 pronunțată de Curtea de Apel București — Secția a VI-a civilă.

8. **În motivarea excepției de neconstituționalitate** se susține, în esență, că prevederile criticate retroactivează, deoarece se aplică și efectelor produse de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 50/2010 privind contractele de credit pentru consumatori până la data intrării în vigoare a legii de aprobare a acesteia, adică dreptului consumatorilor de a beneficia, în termen de 90 de zile de la data intrării în vigoare a ordonanței menționate, de adaptarea creditelor conform acestor dispoziții legale. Totodată, se consideră că se creează și o discriminare între consumatorii ale căror contracte sunt în curs de executare și consumatorii care au încheiat contracte după emiterea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 50/2010. Or, pentru ambele categorii de debitori ar trebui să se aplice aceeași lege, întrucât convențiile sunt contracte cu executare succesivă în timp, în sensul că orice obligație executată și-a produs efectele în temeiul legii care a guvernât executarea ei, pentru toate obligațiile fiind aplicabilă legea în vigoare la acel moment.

9. **Înalta Curte de Casație și Justiție — Secția a II-a civilă** apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. În acest sens arată că prin dispozițiile criticate nu se creează situații discriminatorii între cele două categorii de consumatori, deoarece acestea se aplică tuturor consumatorilor aflați în aceeași situație juridică, fără discriminări. De asemenea, precizează că o normă juridică acționează în timp din momentul intrării ei în vigoare și până în momentul ieșirii sale din vigoare și se bucură de prezumția de constituționalitate; sunt și excepții de la acest principiu general, cum ar fi retroactivitatea legii penale și contravenționale mai favorabile sau ultraactivitatea legii penale temporare; chiar și legea civilă poate ultraactiva în unele situații, potrivit principiului *tempus regit actum*; astfel, o lege posterioară nu poate atinge dreptul născut sub imperiul legii anterioare, aceasta urmând să guverneze dreptul respectiv, chiar și ulterior ieșirii sale din vigoare. Prin urmare, argumentele referitoare la așa-zisa limitarea impusă de art. I pct. 39 din Legea nr. 288/2010 sunt neîntemeiate.

10. Potrivit dispozițiilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

11. **Guvernul** apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, având în vedere jurisprudența Curții Constituționale în materie, potrivit căreia modificările operate prin prevederile criticate, în ciuda exprimării defectuoase a textului de lege, nu pot opera decât de la data intrării în vigoare a legii de aprobare a ordonanței de urgență, deoarece ar fi înlăturate efectele produse de ordonanța de urgență până la

data intrării în vigoare a legii de aprobare și ar opera retroactiv (Decizia nr. 1.656 din 28 decembrie 2010).

12. Cu privire la principiul egalității, se precizează că, în măsura în care reglementările care modifică prevederile ordonanței de urgență se aplică tuturor celor aflați în situația prevăzută de ipoteza normelor legale, fără nicio discriminare pe considerente arbitrare, critica având un atare obiect nu este întemeiată (a se vedea Decizia nr. 277 din 23 aprilie 2015).

13. **Avocatul Poporului**, în ceea ce privește neconstituționalitatea dispozițiilor criticate, prin raportare la art. 16 din Constituție, consideră că aceasta poate fi reținută, întrucât discriminează aceeași categorie de persoane, și anume debitorii din contractele de credit pentru consumatori, în curs de executare, față de cei care încheie contracte după adoptarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 50/2010. Contractele în discuție sunt cu executare succesivă în timp, orice obligație executată în timp (rată) și-a produs efectele, în temeiul legii care a guvernat executarea ei, pentru toate celelalte obligații fiind aplicabilă legea în vigoare la acel moment. Așadar, pentru ambele categorii de debitori trebuie să se aplice aceeași lege, potrivit principiului *tempus regit actum*.

14. În ceea ce privește critica raportată la art. 15 alin. (2) din Constituție, apreciază că Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 50/2010, astfel cum a fost modificată prin Legea nr. 288/2010, respectă principiul enunțat de aceste prevederi constituționale, producând efecte pentru viitor de la data intrării în vigoare, iar obligațiile ce cad în sarcina creditorilor operează pentru viitor.

15. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului** nu au comunicat punctele lor de vedere cu privire la excepția de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctele de vedere ale Guvernului și Avocatului Poporului, notele scrise depuse, raportul întocmit de judecătorul-raportor, susținerile părții prezente, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

16. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze prezenta excepție.

17. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie dispozițiile art. I pct. 39 din Legea nr. 288/2010 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 50/2010 privind contractele de credit pentru consumatori, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 888 din 30 decembrie 2010, care au următorul cuprins: „Se aprobă Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 50 din 9 iunie 2010 privind contractele de credit pentru consumatori, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 389 din 11 iunie 2010, cu următoarele modificări și completări: [...]”

„39. **Articolul 95 se modifică și va avea următorul cuprins:**

«Art. 95. — Prevederile prezentei ordonanțe de urgență nu se aplică contractelor în curs de derulare la data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență, cu excepția dispozițiilor art. 371, ale art. 66—69 și, în ceea ce privește contractele de credit pe durată nedeterminată existente la data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență, ale art. 50—55, ale art. 56 alin. (2), ale art. 57 alin. (1) și (2), precum și ale art. 66—71.»”

18. În susținerea neconstituționalității acestor dispoziții legale sunt invocate prevederile constituționale ale art. 15 alin. (2) cu privire la principiul neretroactivității și ale art. 16 alin. (1) referitor la principiul egalității în drepturi.

19. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea observă că soluția legislativă criticată a mai format obiectul

controlului de constituționalitate, în raport cu critici și dispoziții constituționale similare, cu ocazia controlului *a priori* asupra Legii pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 50/2010 privind contractele de credit pentru consumatori, care a devenit Legea nr. 288/2010 ale cărei prevederi sunt criticate în prezenta cauză, instanța de contencios constituțional pronunțându-se prin Decizia nr. 1.656 din 28 decembrie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 79 din 31 ianuarie 2011.

20. Cu acel prilej, cu referire la Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 50/2010, a cărei aprobare se concretiza prin legea supusă controlului de constituționalitate, Curtea, mai întâi, a arătat că ordonanța de urgență a Guvernului este un act cu putere de lege adoptat, în baza dispozițiilor constituționale și în condițiile prevăzute de acestea, pe calea delegării legislative prevăzută de art. 115 alin. (4)—(6). Rațiunea principală a adoptării unui astfel de act normativ a fost necesitatea transpunerii Directivei 2008/48/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 aprilie 2008 privind contractele de credit pentru consumatori și de abrogare a Directivei 87/102/CEE a Consiliului, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, seria L, nr. 133 din 22 mai 2008.

21. Curtea a constatat că Ordonanța de urgență nr. 50/2010 a intrat în vigoare pe data de 21 iunie 2010. Din forma inițială a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 50/2010 privind contractele de credit pentru consumatori, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 389 din 11 iunie 2010, reiese faptul că creditorii aveau obligația ca, în termen de 90 de zile de la data intrării în vigoare a ordonanței de urgență, să asigure conformitatea contractului cu dispozițiile ordonanței de urgență. Termenul de 90 de zile menționat s-a scurs până la data la care s-a dezbătut de către Camera Deputaților, în calitate de Cameră decizională, Legea de aprobare a Ordonanței de urgență nr. 50/2010. În acest timp, prevederile art. 95 și-au epuizat efectele, obligațiile prevăzute de ordonanța de urgență trebuind să fie îndeplinite de către creditorii. În aceste condiții, textul ordonanței de urgență a fost modificat de Camera decizională prin legea de aprobare.

22. Prin urmare, Curtea a reținut că dispozițiile art. 95 din ordonanța de urgență, astfel cum au fost modificate prin legea de aprobare, trebuie citite și interpretate în coroborare cu dispozițiile art. II alin. (1) din aceeași lege, care prevăd că „*actele adiționale încheiate și semnate până la data intrării în vigoare a prezentei legi în vederea asigurării conformității contractelor cu prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 50/2010 își produc efectele în conformitate cu termenii contractuali agreeți între părți*”.

23. Așa fiind, Curtea a constatat că modificările aduse art. 95 din ordonanța de urgență nu pot opera, în ciuda exprimării defectuoase a textului de lege, decât de la data intrării în vigoare a legii de aprobare a ordonanței de urgență, altfel ar fi înlăturate efectele produse de ordonanța de urgență până la data intrării în vigoare a legii de aprobare și ar opera retroactiv.

24. Mai mult, prevederile art. II alin. (2) din legea de aprobare care stipulează că „*Actele adiționale nesemnate de către consumatori, considerate acceptate tacit până la data intrării în vigoare a prezentei legi, își vor produce efectele în conformitate cu termenii în care au fost formulate, cu excepția cazului în care consumatorul sau creditorul notifică cealaltă parte în sens contrar, în termen de 60 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi*”, trebuie interpretate ca impunând și acordul de voință al consumatorului cu privire la notificarea mai sus menționată, întrucât ordonanța de urgență a fost adoptată în aplicarea Directivei 2008/48/CE a Parlamentului European și a Consiliului, directivă care prevede în preambulul său, la pct. 9, că „*O armonizare completă este necesară pentru a se asigura tuturor consumatorilor din Comunitate un nivel ridicat și*

echivalent de protecție a intereselor lor și pentru crearea unei veritabile piețe interne”.

25. De altfel, în jurisprudența sa, Curtea a mai reținut că prin art. II din Legea nr. 288/2010 de aprobare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 50/2010, sintagma „*cu excepția cazului în care consumatorul sau creditorul notifică cealaltă parte în sens contrar*”, legiuitorul nu a făcut altceva decât să dea eficiență opoziției formulate de una dintre părți, prin notificarea celeilalte că nu este de acord — pentru motive care țin de protecția consumatorului — cu actul adițional desemnat dar considerat acceptat tacit, repunând, astfel, părțile în termenul de a formula o opoziție reală și nu una formală. Astfel, în termen de 60 de zile de la intrarea în vigoare a Legii nr. 288/2010, consumatorii care nu și-au exprimat voința cu privire la actele adiționale transmise de către creditori, în conformitate cu dispozițiile art. 95 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 50/2010 (în forma avută înainte de modificările operate prin legea de aprobare), ipoteză care, potrivit prevederilor art. 95 alin. (5) din această ordonanță de urgență, echivala cu o acceptare tacită, au avut posibilitatea să notifice cealaltă parte că nu sunt de acord cu actele adiționale întocmite și acceptate tacit în baza acestei ordonanțe de urgență. Prin urmare, dispozițiile art. 95 alin. (5) din acest act normativ, în modul arătat, au fost lipsite de eficiență și, potrivit art. II din Legea nr. 288/2010, acceptarea tacită menționată de acest text nu poate opera (Decizia nr. 277 din 23 aprilie 2015, paragraful 18, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 447 din 23 iunie 2015).

26. Cu privire la pretinsa încălcare a dispozițiilor art. 16 alin. (1) din Constituție, prin Decizia nr. 277 din 23 aprilie 2015, precitată, paragraful 19, Curtea, a reținut că tratamentul juridic egal constituie un drept al cetățenilor numai în măsura în care aceștia se găsesc în situații juridice identice, deosebiri sub acest aspect impunând, în mod necesar, un regim juridic diferențiat. Așa fiind, în măsura în care reglementările art. II alin. (2) din Legea nr. 288/2010 se aplică tuturor celor aflați în situația prevăzută de ipoteza normelor legale, fără nicio discriminare pe considerente arbitrare, critica având un atare obiect nu este întemeiată.

30. Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Doru Octavian Pîrjol Năstase și de Elena Pîrjol Năstase în Dosarul nr. 7.070/2/2013* al Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secția a II-a civilă și constată că dispozițiile art. I pct. 39 din Legea nr. 288/2010 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 50/2010 privind contractele de credit pentru consumatori sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secția a II-a civilă și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 14 ianuarie 2020.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Ionița Cochințu

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII

ORDIN

privind derogarea de la prevederile legale în domeniul învățământului superior, pe durata stării de urgență pe teritoriul României

În baza prevederilor art. 136, 137, 138, 143, 144 și ale art. 300 din Legea educației naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare,
având în vedere prevederile art. 49 și ale art. 51 alin. (1) din Decretul nr. 195/2020 privind instituirea stării de urgență pe teritoriul României,

luând în considerare Hotărârea Comitetului Național pentru Situații Speciale de Urgență (CNSSU) nr. 7/2020 privind aprobarea Hotărârii Grupului de suport tehnico-științific privind gestionarea bolilor înalt contagioase pe teritoriul României nr. 9/2020, potrivit căruia se recomandă „utilizarea unor metode didactice alternative de învățământ”,

în temeiul art. 15 alin. (3) din Hotărârea Guvernului nr. 24/2020 privind organizarea și funcționarea Ministerului Educației și Cercetării,

ministrul educației și cercetării emite prezentul ordin.

Art. I. — Metodologia-cadru de organizare și desfășurare a examenelor de licență/diplomă și disertație, aprobată prin Ordinul ministrului educației naționale și cercetării științifice nr. 6.125/2016, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 7 din 4 ianuarie 2017, cu modificările și completările ulterioare, se completează după cum urmează:

1. La articolul 13, după alineatul (3) se introduc două noi alineate, alineatele (3¹) și (3²), cu următorul cuprins:

„(3¹) Prin derogare de la alin. (3), pentru anul universitar 2019—2020, pe perioada stării de urgență, în baza autonomiei universitare, cu respectarea calității actului didactic și cu asumarea răspunderii publice, probele menționate la alin. (1) pentru examenul de licență/diplomă se pot desfășura și on-line, în baza unei proceduri aprobate de către senatul universitar, cu condiția ca universitatea să dispună de o platformă electronică adecvată.

(3²) Susținerea în varianta on-line trebuie să fie înregistrată integral, pentru fiecare absolvent în parte, și arhivată la nivelul facultății.”

2. La articolul 18, după alineatul (2) se introduc două noi alineate, alineatele (2¹) și (2²), cu următorul cuprins:

„(2¹) Prin derogare de la alin. (2), pentru anul universitar 2019—2020, pe perioada stării de urgență, în baza autonomiei universitare, cu respectarea calității actului didactic și cu asumarea răspunderii publice, susținerea lucrării de disertație se poate desfășura și on-line, în baza unei proceduri aprobate de către senatul universitar, cu condiția ca universitatea să dispună de o platformă electronică adecvată.

(2²) Susținerea în varianta on-line trebuie să fie înregistrată integral, pentru fiecare absolvent în parte, și arhivată la nivelul facultății.”

Art. II. — Metodologia privind organizarea și desfășurarea procesului de obținere a atestatului de abilitare, aprobată prin Ordinul ministrului educației și cercetării științifice nr. 3.121/2015, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 107 din 10 februarie 2015, se completează după cum urmează:

1. La articolul 12, după alineatul (1) se introduc două noi alineate, alineatele (1¹) și (1²), cu următorul cuprins:

„(1¹) Pentru anul universitar 2019—2020, pe perioada stării de urgență, în baza autonomiei universitare, cu asumarea răspunderii publice, susținerea tezei de abilitare se poate

desfășura și on-line, în baza unei proceduri aprobate de către senatul universitar, cu condiția ca universitatea să dispună de o platformă electronică adecvată.

(1²) Susținerea în varianta on-line trebuie să fie înregistrată integral, pentru fiecare candidat în parte, și arhivată la nivelul IOSUD.”

2. La articolul 12, după alineatul (2) se introduce un nou alineat, alineatul (3), cu următorul cuprins:

„(3) Prin derogare de la alin. (1), pentru anul universitar 2019—2020, pe perioada stării de urgență, în baza autonomiei universitare, cu asumarea răspunderii publice, în urma susținerii on-line, comisia de specialitate pentru evaluarea tezei de abilitare întocmește on-line un raport de evaluare, care cuprinde propunerea de acceptare sau respingere a tezei de abilitare, precum și motivația deciziei luate. Raportul va fi semnat electronic de către membrii comisiei.”

Art. III. — (1) Pe durata stării de urgență, fiind suspendată activitatea didactică directă (interacțiunea „față în față”), instituțiile de învățământ superior din sistemul național de învățământ, în baza autonomiei universitare, cu respectarea calității actului didactic și cu asumarea răspunderii publice, vor utiliza metode didactice alternative de învățământ (platforme on-line).

(2) Cadrele didactice vor raporta săptămânal, către responsabilii desemnați de conducerea facultăților/departamentelor, activitatea desfășurată prin intermediul platformelor on-line.

(3) Activitățile didactice de tipul laboratoare, proiecte, activități de cercetare etc., care impun interacțiunea „față în față”, vor fi recuperate în sistem modular, intensiv, după încetarea stării de urgență.

(4) Pe perioada stării de urgență, având în vedere infrastructura din universități, activitățile de evaluare a studenților se pot desfășura și on-line, în baza unei proceduri aprobate de către senatul universitar.

Art. IV. — Direcția generală învățământ universitar, Consiliul Național de Atestare a Titlurilor, Diplomelor și Certificatelor Universitare și instituțiile de învățământ superior vor duce la îndeplinire prevederile prezentului ordin.

Art. V. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Ministrul educației și cercetării,

Cristina Monica Anisie

București, 7 aprilie 2020.

Nr. 4.020.

ACTE ALE AUTORITĂȚII DE SUPRAVEGHERE FINANCIARĂ

AUTORITATEA DE SUPRAVEGHERE FINANCIARĂ

NORMĂ

privind utilizarea activului personal al participantului la un fond de pensii ocupaționale

În temeiul prevederilor art. 86 alin. (2) și (3) și ale cap. IX din Legea nr. 1/2020 privind pensiile ocupaționale, în baza prevederilor art. 2 alin. (1) lit. c), art. 3 alin. (1) lit. b), art. 5 lit. c), art. 6 alin. (1) și (2) și ale art. 7 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 93/2012 privind înființarea, organizarea și funcționarea Autorității de Supraveghere Financiară, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 113/2013, cu modificările și completările ulterioare, în urma deliberărilor Consiliului Autorității de Supraveghere Financiară din ședința din data de 1 aprilie 2020,

Autoritatea de Supraveghere Financiară emite prezenta normă.

CAPITOLUL I

Dispoziții generale

Art. 1. — (1) Prezenta normă reglementează modul în care este utilizat activul personal al participantului la un fond de pensii ocupaționale.

(2) Prezenta normă se aplică de către administratorii de fonduri de pensii ocupaționale participanților/moștenitorilor care se încadrează în prevederile art. 109 alin. (2) lit. c) și alin. (3) din Legea nr. 1/2020 privind pensiile ocupaționale, denumită în continuare *Lege*, celor care beneficiază de pensie de invaliditate în condițiile Legii nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, cu modificările și completările ulterioare, denumită în continuare *Legea pensiilor publice*, și celor care beneficiază de o pensie similară stabilită în baza legilor care reglementează acordarea pensiei în cazul unor categorii profesionale, după caz.

Art. 2. — Până la intrarea în vigoare a legislației privind organizarea și funcționarea sistemului de plată a pensiilor private, în situațiile prevăzute la art. 109 alin. (2) și (3) din Lege, participantul sau moștenitorul, după caz, primește suma convenită ca plată unică sau plăți eșalonate, la cerere.

Art. 3. — Termenii și expresiile utilizați/utilizate în prezenta normă au semnificațiile prevăzute la art. 3 alin. (1) din Lege, precum și următoarele semnificații:

a) *ocrotitorul legal* — persoana care exercită drepturile și obligațiile părintești față de minor, respectiv părinții, părintele supraviețuitor, tutorele sau altă persoană care exercită aceste drepturi și obligații potrivit legii;

b) *plată eșalonată* — suma plătită de către administrator participantului/beneficiarului reprezentând rate lunare egale cu o valoare de minimum 500 lei, cu excepția ultimei rate care va fi o rată reziduală, din care se scad deducerile legale și comisioanele bancare pentru efectuarea viramentelor sau taxelor poștale, după caz, pe o perioadă de maximum 5 ani;

c) *rată reziduală* — ultima rată, respectiv suma plătită de către administrator participantului/beneficiarului potrivit graficului de plăți.

CAPITOLUL II

Utilizarea activului personal al participantului

SECȚIUNEA 1

Utilizarea activului personal al participantului care a împlinit vârsta standard de pensionare

Art. 4. — Participantul care se încadrează în prevederile art. 109 alin. (2) lit. c) din Lege are dreptul să opteze pentru:

a) primirea contravalorii activului personal, ca plată unică, sau plăți eșalonate în rate pe o durată de maximum 5 ani, la cerere;

b) continuarea plății contribuțiilor, în cazul în care acesta continuă să desfășoare o activitate în sensul prevederilor art. 79 alin. (1) și (2) din Lege.

Art. 5. — (1) Pentru a primi contravaloarea activului personal în condițiile art. 4 lit. a), participantul transmite administratorului fondului de pensii ocupaționale următoarele documente:

a) cererea scrisă prin care solicită plata drepturilor convenite, în original;

b) decizia administrativă privind acordarea pensiei pentru limită de vârstă sau a unei categorii similare de pensie, în copie;

c) actul de identitate, valabil la data depunerii cererii, în copie;

d) extrasul de cont sau un document similar care certifică codul IBAN și titularul, în cazul în care optează pentru plata prin virament în cont bancar.

(2) Cererea scrisă prin care se solicită plata drepturilor convenite conține opțiunea pentru una dintre variantele de plată a activului personal conform art. 4 lit. a), precum și modalitatea de efectuare a plății sumelor convenite, în conformitate cu prevederile art. 7 alin. (1), cu specificarea tuturor informațiilor necesare efectuării plății.

Art. 6. — Participantul care a optat pentru continuarea plății contribuțiilor, conform art. 4 lit. b), are dreptul să solicite oricând contravaloarea activului personal net, în baza unei cereri de plată.

Art. 7. — (1) Plata sumei reprezentând contravaloarea activului personal al participantului se efectuează prin virament în cont bancar sau prin mandat poștal.

(2) Plata sumei unice se realizează în termen de 10 zile lucrătoare de la data depunerii documentației prevăzute la art. 5 alin. (1).

(3) Plățile eșalonate se realizează conform unui grafic stabilit de către administratorul fondului de pensii ocupaționale, comunicat participantului.

(4) În situația în care documentele depuse sunt incomplete, ilizibile sau se constată depunerea acestora într-o formă necorespunzătoare, precum și lipsa unor documente, administratorul solicită completarea sau înlocuirea acestora, după caz.

(5) Orice solicitare de informații suplimentare sau de modificare a documentelor prezentate inițial întrerupe termenul prevăzut la alin. (2), un nou termen începând să curgă de la data depunerii respectivelor informații sau modificări.

(6) Suma convenită participantului ca plată unică și care urmează a fi transferată din contul de operațiuni în contul DIP pentru plată unică se calculează având la bază ultima valoare unitară a activului net, calculată și raportată de administrator și depozitar pentru ziua lucrătoare precedentă celei în care se face transferul, iar din suma care urmează a fi plătită din contul DIP

pentru plată unică se scad deducerile legale și comisioanele bancare pentru efectuarea viramentelor sau taxele poștale, după caz.

(7) Anularea unităților de fond aferente plății contravalorii activului personal al participantului se efectuează în aceeași zi cu plata sumei prevăzute la alin. (6), din contul operațional în contul DIP pentru plată unică al fondului de pensii ocupaționale, plata din contul DIP către participant realizându-se cel mai târziu în ziua lucrătoare următoare.

(8) Administratorul are obligația să plătească participantului valoarea cea mai mare dintre valoarea activului personal calculat în conformitate cu prevederile alin. (6) și valoarea rezultată din aplicarea garanțiilor prevăzute în prospect.

(9) Suma convenită participantului ca plată eșalonată și care urmează a fi transferată din contul de operațiuni în contul DIP pentru plăți eșalonate se calculează având la bază ultima valoare unitară a activului net, calculată și raportată de administrator și depozitar pentru ziua lucrătoare precedentă celei în care se face transferul, iar din sumele care urmează a fi plătite din contul DIP pentru plăți eșalonate se scad deducerile legale și comisioanele bancare pentru efectuarea viramentelor sau taxelor poștale, după caz.

(10) Anularea unităților de fond aferente transferului contravalorii activului personal al participantului se efectuează în aceeași zi cu transferul sumei prevăzute la alin. (9) din contul operațional în contul DIP pentru plăți eșalonate al fondului de pensii ocupaționale, plata din contul DIP pentru plăți eșalonate către participant realizându-se conform graficului stabilit de către administratorul fondului.

(11) Administratorul are obligația să transfere suma convenită participantului aflat în plată eșalonată în contul DIP pentru plăți eșalonate, la valoarea cea mai mare dintre valoarea activului personal calculat în conformitate cu prevederile alin. (9) și valoarea rezultată din aplicarea garanțiilor prevăzute în prospect.

SECȚIUNEA a 2-a

Utilizarea activului personal al participantului în caz de invaliditate

Art. 8. — (1) Participantul care beneficiază de pensie de invaliditate de gradul I sau de gradul II pentru invaliditate care afectează ireversibil capacitatea de muncă, în condițiile Legii pensiilor publice, respectiv de o categorie similară de pensie stabilită în baza legilor care reglementează acordarea pensiei în cazul unor categorii profesionale, după caz, are dreptul să primească contravaloarea activului personal net, ca plată unică, sau plăți eșalonate în rate pe o durată de maximum 5 ani, la cerere.

(2) În cazul invalidității de gradul III, participantul are dreptul să opteze, după caz, pentru:

- a) suspendarea plății contribuțiilor;
- b) continuarea plății contribuțiilor.

(3) Participantul aflat în situația prevăzută la alin. (2) lit. a) își păstrează drepturile pe toată perioada de suspendare a plății contribuțiilor la fondul de pensii ocupaționale.

Art. 9. — (1) Pentru a primi contravaloarea activului personal în condițiile art. 8 alin. (1), participantul transmite administratorului fondului de pensii ocupaționale următoarele documente:

a) cererea scrisă prin care solicită plata drepturilor convenite, în original;

b) decizia administrativă valabilă privind acordarea/recalcularea/revizuirea pensiei de invaliditate, după caz, în copie legalizată;

c) decizia medicală privind capacitatea de muncă, conform Legii pensiilor publice sau legilor care reglementează pensiile altor sisteme, după caz, în copie legalizată;

d) actul de identitate, valabil la data depunerii cererii, în copie;

e) certificatul de încadrare în grad de handicap grav sau accentuat, eliberat de comisiile teritoriale de evaluare a persoanelor adulte cu handicap, în copie legalizată, sau o declarație pe propria răspundere privind faptul că nu deține acest certificat, în original;

f) extrasul de cont sau un document similar care certifică codul IBAN și titularul, în cazul în care optează pentru plata prin virament în cont bancar.

(2) Cererea scrisă prin care se solicită plata drepturilor convenite conține opțiunea pentru una dintre variantele de plată a activului personal conform art. 8 alin. (1), precum și modalitatea de efectuare a plății sumelor convenite, în conformitate cu prevederile art. 10 alin. (1), cu specificarea tuturor informațiilor necesare efectuării plății.

Art. 10. — (1) Plata sumei reprezentând contravaloarea activului personal al participantului se efectuează prin virament în cont bancar sau prin mandat poștal.

(2) Plata sumei unice se realizează în termen de 10 zile lucrătoare de la data depunerii documentației prevăzute la art. 9 alin. (1).

(3) Plățile eșalonate se realizează conform unui grafic stabilit de către administratorul fondului de pensii ocupaționale, comunicat participantului.

(4) În situația în care documentele depuse sunt incomplete, ilizibile sau se constată depunerea acestora într-o formă necorespunzătoare, precum și lipsa unor documente, administratorul solicită completarea sau înlocuirea acestora, după caz.

(5) Orice solicitare de informații suplimentare sau de modificare a documentelor prezentate inițial întrerupe termenul prevăzut la alin. (2), un nou termen începând să curgă de la data depunerii respectivelor informații sau modificări.

(6) Suma convenită participantului ca plată unică și care urmează a fi transferată din contul de operațiuni în contul DIP pentru plată unică se calculează având la bază ultima valoare unitară a activului net, calculată și raportată de administrator și depozitar pentru ziua lucrătoare precedentă celei în care se face transferul, iar din suma care urmează a fi plătită din contul DIP pentru plată unică se scad deducerile legale și comisioanele bancare pentru efectuarea viramentelor sau taxele poștale, după caz.

(7) Anularea unităților de fond aferente plății contravalorii activului personal al participantului se efectuează în aceeași zi cu plata sumei prevăzute la alin. (2), din contul operațional în contul DIP pentru plată unică al fondului de pensii ocupaționale, plata din contul DIP către participant realizându-se cel mai târziu în ziua lucrătoare următoare.

(8) Administratorul are obligația să plătească participantului valoarea cea mai mare dintre valoarea activului personal calculat în conformitate cu prevederile alin. (6) și valoarea rezultată din aplicarea garanțiilor prevăzute în prospect.

(9) Suma convenită participantului ca plată eșalonată și care urmează a fi transferată din contul de operațiuni în contul DIP pentru plăți eșalonate se calculează având la bază ultima valoare unitară a activului net, calculată și raportată de administrator și depozitar pentru ziua lucrătoare precedentă celei în care se face transferul, iar din sumele care urmează a fi plătite din contul DIP pentru plăți eșalonate se scad deducerile

legale și comisioanele bancare pentru efectuarea viramentelor sau taxelor poștale, după caz.

(10) Anularea unităților de fond aferente transferului contravalorii activului personal al participantului se efectuează în aceeași zi cu transferul sumei prevăzute la alin. (9), din contul operațional în contul DIP pentru plăți eșalonate al fondului de pensii ocupaționale, plata din contul DIP pentru plăți eșalonate către participant realizându-se conform graficului stabilit de către administratorul fondului.

(11) Administratorul are obligația să transfere suma convenită participantului aflat în plată eșalonată în contul DIP pentru plăți eșalonate la valoarea cea mai mare dintre valoarea activului personal calculat în conformitate cu prevederile alin. (9) și valoarea rezultată din aplicarea garanțiilor prevăzute în prospect.

SECȚIUNEA a 3-a

Utilizarea activului personal al participantului decedat

Art. 11. — (1) Administratorul este informat de către angajator cu privire la decesul unui participant.

(2) Administratorul va proceda, în cel mai scurt timp posibil, la informarea potențialilor moștenitori cu privire la drepturile care le revin acestora asupra activului participantului, precum și la condițiile de exercitare a acestor drepturi, conform legislației aplicabile.

Art. 12. — (1) Pe numele fiecărui moștenitor al participantului decedat înainte de deschiderea dreptului la pensie se va deschide câte un cont la ultimul fond de pensii la care a contribuit participantul.

(2) Administratorul transferă unitățile de fond convenite în contul fiecărui moștenitor.

(3) Moștenitorul are dreptul la plata unică a contravalorii cotei-părți convenite din activul personal al participantului decedat sau plăți eșalonate în rate pe o durată de maximum 5 ani, la cerere.

Art. 13. — Pentru a primi contravaloarea activului personal conform art. 12 alin. (3), fiecare moștenitor transmite administratorului fondului de pensii ocupaționale următoarele documente:

a) cererea scrisă prin care solicită plata drepturilor convenite, în original;

b) actul de identitate, valabil la data depunerii cererii, în copie;

c) certificatul de deces, în copie legalizată;

d) certificatul de moștenitor/legatar, certificatul de moștenitor suplimentar, actul de partaj voluntar, după caz, sau hotărârea judecătorească definitivă, după caz, din care să rezulte calitatea de moștenitor/legatar și cota-parte convenită din activul personal al participantului decedat, în copie legalizată;

e) extrasul de cont sau document similar care certifică codul IBAN și titularul, în cazul în care optează pentru plata prin virament în cont bancar.

Art. 14. — (1) Suma convenită fiecărui moștenitor ca plată unică, reprezentând cota-parte convenită din activul personal al participantului, se realizează prin virament bancar sau prin mandat poștal.

(2) Cererea scrisă prin care se solicită plata drepturilor convenite conține varianta de plată a activului personal dintre variantele prevăzute la art. 12 alin. (3), în conformitate cu prevederile alin. (1), cu specificarea tuturor informațiilor necesare efectuării plății.

(3) Plata sumei unice se realizează în termen de maximum 10 zile lucrătoare de la data depunerii documentelor prevăzute la art. 13.

(4) În situația în care documentele depuse sunt incomplete, ilizibile sau se constată depunerea acestora într-o formă necorespunzătoare, precum și în cazul lipsei unor documente, administratorul solicită completarea sau înlocuirea acestora, după caz.

(5) Orice solicitare de informații suplimentare sau de modificare a documentelor prezentate inițial întrerupe termenul prevăzut la alin. (3), un nou termen începând să curgă de la data depunerii respectivelor informații sau modificări.

(6) Suma convenită moștenitorului ca plată unică și care urmează a fi transferată din contul de operațiuni în contul DIP pentru plată unică se calculează având la bază ultima valoare unitară a activului net, calculată și raportată de administrator și depozitar pentru ziua lucrătoare precedentă celei în care se face transferul, iar din suma care urmează a fi plătită din contul DIP pentru plată unică se scad deducerile legale și comisioanele bancare pentru efectuarea viramentelor sau taxele poștale, după caz.

(7) Anularea unităților de fond aferente plății contravalorii activului personal al participantului se efectuează în aceeași zi cu plata sumei prevăzute la alin. (3), din contul operațional în contul DIP pentru plată unică al fondului de pensii ocupaționale, plata din contul DIP către participant realizându-se cel mai târziu în ziua lucrătoare următoare.

(8) Suma convenită moștenitorului ca plată eșalonată și care urmează a fi transferată din contul de operațiuni în contul DIP pentru plăți eșalonate se calculează având la bază ultima valoare unitară a activului net, calculată și raportată de administrator și depozitar pentru ziua lucrătoare precedentă celei în care se face transferul, iar din sumele care urmează a fi plătite din contul DIP pentru plăți eșalonate se scad deducerile legale și comisioanele bancare pentru efectuarea viramentelor sau taxelor poștale, după caz.

(9) Anularea unităților de fond aferente transferului contravalorii activului personal al participantului decedat se efectuează în aceeași zi cu transferul sumei prevăzute la alin. (8) din contul operațional în contul DIP pentru plăți eșalonate al fondului de pensii ocupaționale, plata din contul DIP pentru plăți eșalonate către beneficiar realizându-se conform graficului stabilit de către administratorul fondului, comunicat moștenitorilor.

(10) Administratorul are obligația să transfere suma convenită moștenitorului aflat în plată eșalonată, în contul DIP pentru plăți eșalonate, la valoarea cea mai mare dintre valoarea activului personal calculat în conformitate cu prevederile alin. (8) și valoarea rezultată din aplicarea garanțiilor prevăzute în prospect.

Art. 15. — Administratorul plătește fiecărui moștenitor cota-parte convenită din valoarea cea mai mare dintre activul personal al participantului decedat calculat în conformitate cu prevederile art. 14 alin. (8) și valoarea rezultată din aplicarea garanțiilor prevăzute în prospect.

Art. 16. — Prescripția dreptului de a solicita plata contravalorii activului personal al participantului decedat începe să curgă de la data decesului sau de la data rămânerii definitive a hotărârii judecătorești declarative a decesului.

Art. 17. — Drepturile convenite în calitate de moștenitor și nerevendicate în termen de prescripție de 10 ani devin resurse financiare ale fondului, distribuindu-se în mod proporțional tuturor participanților fondului în prima zi lucrătoare ulterioară datei împlinirii termenului de prescripție sau în ziua imediat următoare zilei în care administratorul a constatat împlinirea termenului de prescripție.

Art. 18. — Calitatea de participant încetează la data efectuării plății unice reprezentând contravaloarea activului personal net sau la data ultimei plăți eșalonate.

SECȚIUNEA a 4-a

Plata activului personal

Art. 19. — (1) Participanții/moștenitorii aflați în plată eșalonată au dreptul, pe tot parcursul derulării plăților, să solicite modificarea tipului de plată a activului personal, respectiv din plată eșalonată în plată unică, modificarea valorii ratei și a modalității de plată.

(2) Administratorul are obligația de a transmite un nou grafic pentru plata eșalonată, în termen de 10 zile lucrătoare de la primirea solicitării.

(3) Pentru solicitările prevăzute la alin. (1), participanții/ moștenitorii au obligația să prezinte următoarele documente:

- cererea scrisă, în original;
- actul de identitate valabil la data depunerii cererii, în copie;
- extrasul de cont sau document similar care certifică codul IBAN și titularul, în cazul în care solicită plata prin virament în cont bancar.

(4) Modificările prevăzute la alin. (1) se realizează cel târziu începând cu luna următoare depunerii cererilor scrise.

Art. 20. — Plățile eșalonate prevăzute la art. 7 alin. (11), art. 10 alin. (11) și art. 14 alin. (10) se realizează în data de 10 a fiecărei luni.

SECȚIUNEA a 5-a

Alte documente necesare pentru plata activului personal

Art. 21. — (1) Documentele prevăzute la art. 5 alin. (1), art. 9 alin. (1) și art. 13, însoțite de o procură specială și autentică, pot fi depuse și prin intermediul unui mandatar sau prin intermediul unui curator/tutore în baza documentului emis de instanța de tutelă în forma definitivă, după caz, completate cu actul de identitate al mandatarului/curatorului/tutorei, valabil la data depunerii cererii, în copie.

(2) În cazul moștenitorilor minori, cererea prevăzută la art. 13 este semnată și depusă, după caz, de către:

- ocrotitorul legal;
- curatorul desemnat special în acest sens.

(3) Moștenitorii minori cu capacitatea de exercițiu restrânsă semnează cererea împreună cu ocrotitorul legal sau curatorul, după caz.

(4) În cazurile prevăzute la alin. (2) și (3), plata activului personal al participantului decedat se efectuează într-un cont bancar deschis pe numele minorului sau prin mandat poștal, la adresa de domiciliu a minorului.

(5) Plata contravalorii activului personal se face exclusiv către participantul fondului de pensii ocupaționale/moștenitorul participantului decedat, mandatarul acestuia fiind reprezentantul participantului/moștenitorului numai pentru depunerea cererii și a documentelor însoțitoare.

CAPITOLUL III

Alte obligații ale administratorilor

Art. 22. — (1) În termen de 5 zile lucrătoare de la data efectuării plății unice, respectiv de la data ultimei plăți eșalonate,

p. Președintele Autorității de Supraveghere Financiară,

Elena-Doina Dascălu

administratorul fondului de pensii ocupaționale transmite, prin orice alt mijloc care poate fi probat ulterior, o informare către participant cu privire la contravaloarea activului personal plătit.

(2) În termen de 5 zile lucrătoare de la data efectuării plății unice, respectiv de la data ultimei plăți eșalonate, administratorul fondului de pensii transmite moștenitorului/moștenitorilor/tutorei/curatorului, prin orice alt mijloc care poate fi probat ulterior, o informare cuprinzând cel puțin următoarele:

- contravaloarea activului personal al participantului decedat;
- suma convenită moștenitorului căruia i se adresează informarea.

(3) La solicitarea participantului/moștenitorului, administratorul transmite în mod gratuit istoricul operațiunilor efectuate pentru participant până la data plății unice a activului personal al acestuia, respectiv până la data ultimei plăți eșalonate.

Art. 23. — (1) Activul personal al participantului pensionat pentru limită de vârstă/invaliditate continuă să fie administrat până la data efectuării plății tuturor drepturilor convenite acestuia.

(2) Activul personal al participantului decedat continuă să fie administrat în perioada cuprinsă între plata ultimei contribuții la fond a participantului înainte de deces și:

- data efectuării transferului drepturilor convenite către moștenitori, cu respectarea art. 14;

b) data împlinirii termenului de prescripție a drepturilor convenite moștenitorului/moștenitorilor de a cere plata contravalorii activului personal al participantului decedat și nerevendicate, caz în care activul participantului decedat se face venit la fond, conform prevederilor art. 67 alin. (2) lit. b) din Lege.

Art. 24. — Administratorii publică pe pagina proprie de internet modelul cererii de solicitare a plății activului personal al participantului în cazurile prevăzute la cap. II, însoțite de o informare cu privire la plata activului și regimul fiscal aplicabil.

Art. 25. — (1) Graficul pentru plata eșalonată prevăzut la art. 7 alin. (3) și (10), art. 10 alin. (3) și (10) și la art. 14 alin. (9) trebuie să conțină cel puțin următoarele informații, fără a se limita la acestea:

- data și cuantumul fiecărei plăți eșalonate;
- soldul rămas după fiecare plată;
- valoarea ratei reziduale.

(2) Graficul prevăzut la alin. (1) se transmite participanților/moștenitorilor în termen de 10 zile lucrătoare de la data depunerii documentației complete.

Art. 26. — Administratorul are obligația să păstreze și să arhiveze istoricul operațiunilor participantului de la prima contribuție până la plata integrală a contravalorii activului personal, împreună cu documentele aferente acestora, în conformitate cu prevederile legale.

CAPITOLUL IV

Dispoziții finale

Art. 27. — Nerespectarea dispozițiilor prezentei norme se sancționează în conformitate cu prevederile cap. XIV din Lege.

Art. 28. — Prezenta normă se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I, și intră în vigoare la data publicării.

ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

COMPLETUL PENTRU DEZLEGAREA UNOR CHESTIUNI DE DREPT

DECIZIA Nr. 10

din 10 februarie 2020

Dosar nr. 2.957/1/2019

Denisa Angelica Stănișor — președintele Secției de contencios administrativ și fiscal — președintele completului
 Iuliana Măiereanu — judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
 Mariana Constantinescu — judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
 Luiza Maria Păun — judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
 Liliana Vișan — judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
 Nicolae Gabriel Ionaș — judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
 Adriana Elena Gherasim — judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
 Carmen Maria Ilie — judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
 Cezar Hîncu — judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, competent să judece sesizarea ce formează obiectul dosarului, este constituit conform dispozițiilor art. XIX alin. (2) din Legea nr. 2/2013 privind unele măsuri pentru degrevarea instanțelor judecătorești, precum și pentru pregătirea punerii în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, cu modificările ulterioare, și ale art. 27⁴ alin. (1) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu modificările și completările ulterioare (*Regulamentul Î.C.C.J.*)

Ședința este prezidată de doamna judecător Denisa Angelica Stănișor, președintele Secției de contencios administrativ și fiscal a Înaltei Curți de Casație și Justiție.

La ședința de judecată participă domnul Aurel Segărceanu, magistrat-asistent la Secțiile Unite, desemnat în conformitate cu dispozițiile art. 27⁶ din Regulamentul Î.C.C.J.

Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept ia în examinare sesizarea formulată de Curtea de Apel Constanța — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal, în Dosarul nr. 3.369/118/2018, privind pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea următoarei chestiuni de drept:

„Dispozițiile art. 55 alin. (3) din Legea nr. 293/2004 privind Statutul funcționarilor publici cu statut special din Administrația Națională a Penitenciarelor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, pot fi interpretate în sensul asimilării deciziei zilnice pe unitate prin care se dispune îndeplinirea atribuțiilor specifice unei funcții de conducere cu împuternicirea în funcția de conducere prevăzută de lege?”

Magistratul-asistent prezintă referatul, arătând că, la solicitarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, instanțele de judecată au comunicat puncte de vedere sau simple opinii referitoare la problema de drept supusă dezlegării, unele însoțite de jurisprudență; se arată, de asemenea, că raportul întocmit în cauză a fost comunicat, potrivit dispozițiilor art. 520 alin. (10) din

Codul de procedură civilă, părților, dintre care numai intimatul-reclamant și-a exprimat punctul de vedere, iar răspunsul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție este în sensul că nu se verifică, în prezent, practică judiciară în vederea promovării unui recurs în interesul legii cu privire la problema de drept ce face obiectul sesizării.

În urma deliberărilor, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept rămâne în pronunțare asupra sesizării.

ÎNALTA CURTE,

deliberând asupra chestiunii de drept ce face obiectul sesizării, constată următoarele:

I. Titularul și obiectul sesizării

1. Curtea de Apel Constanța — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal, prin Încheierea din 13 iunie 2019, pronunțată în Dosarul nr. 3.369/118/2018, a dispus sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, în temeiul art. 519 din Codul de procedură civilă, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, prin care să se dea o rezolvare de principiu cu privire la următoarea problemă de drept:

„Dispozițiile art. 55 alin. (3) din Legea nr. 293/2004 privind Statutul funcționarilor publici cu statut special din Administrația Națională a Penitenciarelor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, pot fi interpretate în sensul asimilării deciziei zilnice pe unitate prin care se dispune îndeplinirea atribuțiilor specifice unei funcții de conducere cu împuternicirea în funcția de conducere prevăzută de lege?”

II. Expunerea succintă a procesului. Obiectul investiției instanței care a solicitat pronunțarea unei hotărâri prealabile. Stadiul procesual în care se află pricina

2. Prin cererea de chemare în judecată înregistrată la 6 iunie 2018 pe rolul Tribunalului Constanța, reclamantul persoană fizică, în contradictoriu cu pârâtul Penitenciarul-Spital Constanța — Poarta Albă, a solicitat obligarea acestuia la plata diferenței drepturilor salariale aferente funcțiilor de ofițer principal II Compartimentul managementul situațiilor de urgență și șef birou II logistică, pentru perioada februarie 2018—31 martie 2018, actualizată cu indicele de inflație de la data de 1 februarie 2018, până la data plății efective, cuprinzând și plata tuturor sporurilor/indemnizațiilor/majorărilor aferente funcției de șef birou II logistică, respectiv: spor de misiune permanentă, spor de confidențialitate, spor de fidelitate, spor ANP 30%, spor condiții grele 15%, spor condiții vătămătoare 10%, salariu gradație, majorare conform Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 70/2014 privind salarizarea personalului din cadrul sistemului public sanitar și sistemului public de asistență socială în anul 2015, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 185/2015 (*Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 70/2014*), în cuantum de 100 lei, spor spital 5%, spor izolare, indemnizație de conducere și spor RSL 75%, precum și a majorării salariale de 50%, toate corespunzătoare acestei funcții exercitate în perioada menționată.

3. În motivarea acțiunii, reclamantul arată că are calitatea de funcționar public cu statut special în grad de comisar șef de penitenciare, a deținut funcția de ofițer principal II —

Compartimentul MSU în cadrul Penitenciarului-Spital Constanța — Poarta Albă, începând cu anul 2009, pe diverse perioade, și a fost împuternicit pe diverse funcții, iar în perioadele 1 mai 2017—31 iulie 2017 și 1 august 2017—31 ianuarie 2018 a fost împuternicit ca șef birou II — Biroul logistică (post vacant), primind drepturile salariale și sporurile aferente acestei funcții.

4. Se arată, de asemenea, că funcția de șef birou II logistică a fost exercitată de reclamant și în perioada 1 februarie 2018—30 martie 2018, în baza deciziei zilnice a directorului penitenciarului, fiind semnată în acest sens de către reclamant fișa postului corespunzătoare funcției de șef birou II — Biroul logistică, anexa atribuții, precum și fișa de obiective individuale pentru perioada 1 ianuarie 2018—31 decembrie 2018, însă pentru această perioadă, deși reclamantul a îndeplinit atribuțiile specifice funcției vacante de șef birou II — Biroul logistică, a primit salariul corespunzător funcției inițiale, aceea de ofițer principal II.

5. Prin cererea/plângerea prealabilă înregistrată cu nr. 250.436 din 14.05.2018, reclamantul a solicitat plata salariului corespunzător funcției șef birou logistică și a sporurilor conexe, însă prin Adresa nr. 28.894 din 24.05.2018 pârâtul a răspuns în sensul soluționării nefavorabile a cererii, motivat de faptul că, în cauză, sunt incidente numai dispozițiile din legile speciale, respectiv Legea nr. 188/1999 privind Statutul funcționarilor publici, republicată, cu modificările și completările ulterioare (*Legea nr. 188/1999*), și Legea nr. 293/2004 privind Statutul funcționarilor publici cu statut special din Administrația Națională a Penitenciarelor, republicată, cu modificările și completările ulterioare (*Legea nr. 293/2004*), nu și dispozițiile din Legea nr. 53/2003 — Codul muncii, republicată, cu modificările și completările ulterioare (*Codul muncii*); de asemenea, s-a motivat că nu a fost emis un act administrativ de modificare a raporturilor de serviciu, în sensul art. 53 alin. (2) sau art. 54 din Legea nr. 293/2004, reclamantul fiind desemnat să exercite această funcție pe baza unei decizii de zi pe unitate, pe care avea obligația fie să o respecte, fie să o refuze, în scris și motivat, dacă o considera nelegală.

6. A fost invocat, în esență, faptul că, în raport cu prevederile art. 55 alin. (3) din Legea nr. 293/2004, art. 9 din cap. II din anexa nr. VI la Legea-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, cu modificările și completările ulterioare (*Legea-cadru nr. 153/2017*), pentru îndeplinirea funcției de șef birou II logistică, reclamantului i se cuvin și drepturile salariale specifice acestei funcții.

7. Prin întâmpinare, pârâtul a solicitat respingerea acțiunii ca neîntemeiată, susținând, în esență, că reclamantul, prin acțiunea formulată, își contestă, în mod tardiv, propria abordare față de împrejurările în care a exercitat și alte atribuții, pe lângă cele specifice funcției de bază, în sensul că acesta a înțeles să exercite atribuțiile stabilite printr-o decizie pe unitate, fără a o contesta; îndeplinirea unor sarcini de serviciu date din dispoziția șefilor ierarhici, chiar și prin decizia de zi pe unitate (adică scrise), se circumscrie prevederilor art. 4 din Legea nr. 293/2004, în sensul că funcționarii publici cu statut special au obligația să îndeplinească ordinele și dispozițiile șefilor ierarhici, iar în situația în care le considera nelegale, avea dreptul să le refuze, în scris și motivat.

8. Revendicările reclamantului la această dată și pe această cale, cu trimitere la faptul că a mai îndeplinit și în trecut astfel de atribuții, însă în alte condiții, precum și prin invocarea unor soluții din practica judiciară nu constituie temei legal pentru satisfacerea cererii sale.

9. S-a susținut că, din evidențele gestionate conform Ordinului ministrului justiției nr. 3.406 din 11 octombrie 2012 pentru aprobarea Sistemului de evidență a datelor pentru

personalul din sistemul administrației penitenciare (*Ordinul ministrului justiției nr. 3.406 din 11 octombrie 2012*), nu reiese faptul că, în perioada de referință, reclamantul ar fi îndeplinit funcția de șef birou ori ar fi fost împuternicit/delegat în sensul arătat de acesta, respectiv în baza art. 55 alin. (3) din Legea nr. 293/2004, după cum nu reiese nici din Adresa nr. 23.763/DMRU/27.02.2018; astfel, nu a fost emis un act administrativ de modificare propriu-zisă a raporturilor de serviciu, în sensul art. 53 alin. (2) sau art. 54 din Legea nr. 293/2004, reclamantul fiind desemnat prin decizie de zi pe unitate pentru îndeplinirea unor activități, ceea ce nu poate conduce la încadrarea salarială echivalentă drepturilor funcției de șef birou; or, în acest sens, cu privire la participarea la asigurarea continuității unor activități desfășurate la nivelul unității, cu respectarea complexității sarcinilor, cunoștințelor și experienței necesare, este relevantă propunerea, însușită, de acordarea salariului de merit, în condițiile legii.

10. Pe de altă parte, s-a arătat că drepturile salariale stabilite/calculate conform pontajelor și ridicate sub dovadă de comunicare nu au fost contestate niciodată, reclamantul înțelegând să exercite, pe lângă atribuțiile de bază (conform fișei postului), și alte atribuții date, fie prin decizie de împuternicire în funcție de conducere emisă în condițiile art. 55 alin. (3) din Legea nr. 293/2004, fie printr-o decizie de zi pe unitate, prin care, provizoriu și temporar, a îndeplinit unele atribuții de natura celor specifice funcției de șef birou, din dispoziția superiorului său, pe care avea facultatea să o îndeplinească sau nu, în considerarea prevederilor art. 4 și art. 48 din aceeași lege.

11. Prin Sentința civilă nr. 1.404 din 9 octombrie 2018, Tribunalul Constanța a admis acțiunea și a obligat pârâtul la plata către reclamant a diferențelor de drepturi dintre drepturile salariale convenite ca urmare a exercitării funcției de șef birou II logistică și cele efectiv încasate, aferente perioadei 1 februarie 2018—31 martie 2018, actualizate cu indicele de inflație, de la data scadenței și până la data plății efective.

12. Prima instanță a reținut că reclamantul are calitatea de funcționar public cu statut special în cadrul instituției pârâte, iar salarizarea acestuia trebuie să fie circumscrisă cadrului legal existent în materie, respectiv Legea nr. 293/2004 și Legea-cadru nr. 153/2017.

13. În raport cu materialul probator administrat s-a reținut că reclamantul, în perioada sus-menționată, conform măsurilor administrative dispuse de către directorul unității, a fost împuternicit să desfășoare și atribuțiile specifice funcției de șef birou II logistică, sens în care acestuia i se cuvin și drepturile salariale aferente funcției respective, având dreptul la salariul corespunzător pentru ambele funcții îndeplinite; faptul că în privința reclamantului nu a fost emisă și o împuternicire „de drept”, ci doar o desemnare prin decizia zilnică pe unitate, nu este de natură a limita drepturile convenite, în condițiile în care exercitarea atribuțiilor rezultate prin „împuternicirea de fapt” a acestuia a fost identică cu situația în care ar fi existat împuternicirea impusă de Legea nr. 293/2004, o abordare contrară fiind de natură a crea o discriminare salarială în privința reclamantului; instanța de judecată a avut în vedere și dispozițiile art. 55 alin. (3) din Legea nr. 293/2004.

14. Împotriva hotărârii pronunțate de prima instanță a declarat recurs pârâtul, invocând motivul de casare prevăzut de art. 488 alin. (1) pct. 8 din Codul de procedură civilă.

15. Recurentul a susținut că instanța de fond nu a avut în vedere și imperativul legal privind modalitatea îndeplinirii actului de împuternicire efectivă și a invocat prevederile art. 20 din Legea nr. 293/2004 și pe cele ale art. 4 din Ordinul ministrului justiției nr. 1.662/C din 1 august 2011 pentru aprobarea Competențelor de gestiune a resurselor umane ale ministrului

justiției, directorului general al Administrației Naționale a Penitenciarelor și directorilor unităților subordonate acesteia (*Ordinul ministrului justiției nr. 1.662/C din 1 august 2011*), arătând că, în raport cu acestea, aprecierea instanței în sensul că răspunsul penitenciarului ar fi nejustificat față de plângerea prealabilă nu este susținută de baza legală.

16. Răspunsul la plângerea prealabilă a petentului a justificat atât situația de fapt, cât și temeiul legal cu privire la modul de soluționare. Propunerea de împuternicire înaintată Administrației Naționale a Penitenciarelor avea facultatea să primească sau nu aviz favorabil, în vederea emiterii deciziei de împuternicire, dar acest fapt nu conduce la producerea unei „pagube” și nici nu a „vătămat” persoana propusă pentru împuternicire. Încercarea reclamantului de a forța angajatorul, în contextul împejurărilor descrise, să plătească unele diferențe de drepturi salariale doar pe baza desemnării sale prin decizia zilnică pe unitate nu are justificare legală și nici suport deontologic. Aceasta ar conduce la ideea că toate cadrele active au posibilitatea ca, pentru ordinele și misiunile încredințate, să revendice prin instanța de judecată drepturi create artificial, în afara cadrului legal special, a jurământului de credință, a codului deontologic și a statutului profesional, dar invocând dreptul comun. Prin urmare, în speță, nicio referire la Codul muncii (art. 159 la care face trimitere petentul, în vederea susținerii plângerii prealabile) nu poate fi invocată, întrucât norma specială prevalează față de norma generală.

III. Prevederi normative supuse interpretării

17. *Legea nr. 293/2004**):

„Art. 55. — (1) Detașarea personalului din sistemul administrației penitenciare care are calitatea de funcționar public cu statut special se dispune în interesul instituției publice în care urmează să își desfășoare activitatea, situată în aceeași localitate sau în altă localitate, pe o perioadă de cel mult 6 luni într-un an. Detașarea pe o perioadă mai mare de 6 luni se poate dispune numai cu acordul scris al celui în cauză.

(2) Trecerea temporară în altă funcție se poate dispune fără acordul funcționarului public cu statut special în caz de forță majoră și ca măsură de protecție a funcționarului public cu statut special.

(3) Ofițerii pot fi împuterniciți în funcții de conducere în unitatea în care sunt încadrați sau în care au fost detașați, împuternicirea pe funcție se poate face pentru o perioadă de maximum 6 (șase) luni și se poate prelungi, cu acordul scris al acestora, potrivit competențelor, cu încă 6 (șase) luni. Ofițerii beneficiază pe perioada respectivă de salariul pentru funcția în care sunt împuterniciți și de indemnizația de conducere corespunzătoare funcției respective. Ofițerii împuterniciți își mențin salariile pentru funcția îndeplinită și indemnizațiile de conducere avute anterior, dacă acestea sunt mai mari decât cele ale funcției pe care sunt împuterniciți.

(4) Funcționarii publici cu statut special definitivi pot fi schimbați din funcțiile deținute, în cadrul aceleiași unități, la cerere și pot fi numiți în alte funcții prevăzute cu același coeficient de ierarhizare sau inferior, conform metodologiei aprobate prin ordin al ministrului justiției.”

IV. Punctul de vedere al părților cu privire la dezlegarea chestiunii de drept

18. *Recurentul-pârât* a opinat că sesizarea este admisibilă, întrucât unele instanțe s-au pronunțat diferit în cauze similare (revendicări salariale pentru exercitare atribuții/calități date prin decizii de zi pe unitate), susținând că decizia de zi pe unitate și decizia de împuternicire sunt două chestiuni diferite; astfel, s-a susținut că, deși aceste două acte comportă unele asemănări

(din punctul de vedere al emitentului, oportunității, întinderii efectelor și caracterului limitat în timp), ele se deosebesc mai ales din punctul de vedere al forței juridice, al efectelor juridice pe care le produc, având în vedere izvorul/temeiul lor legal.

19. Se arată că decizia de zi pe unitate este un instrument de lucru cu caracter de urgență/o procedură de lucru, iar decizia de împuternicire este un act administrativ, generat printr-o formalitate/construcție prealabilă, indispensabilă, având un regim juridic imperativ și ocrotit legal; manifestarea de voință exteriorizată în forma deciziei de zi pe unitate exprimă intenția relativă de a emite un act administrativ, de a dispune cu privire la a face/nu face ceva în vederea asigurării organizării și desfășurării activității unității, în timp ce împuternicirea, exprimată expres printr-un act administrativ, este rezultatul/finalitatea manifestării de voință a emitentului, acțiunea sa materializată în sensul legii, cu privire la raportul juridic, respectiv raport de serviciu.

20. *Intimatul-reclamant* a apreciat, inițial, că sesizarea este inadmisibilă, întrucât chestiunea de drept nu este nouă, instanțele de judecată soluționând asemenea cauze încă din anul 2013; ulterior însă în ședința publică din 30 mai 2019, a solicitat sesizarea instanței supreme, pentru evitarea practicii judiciare neunitare.

V. Punctul de vedere al completului de judecată care a formulat sesizarea

21. *Sub aspectul admisibilității sesizării*, instanța de trimitere se limitează la a susține că dispozițiile art. 55 alin. (3) din *Legea nr. 293/2004* sunt aplicabile speței și că părțile au puncte de vedere diferite în legătură cu interpretarea acestora, iar „problema de drept nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare”.

22. Contrar dispozițiilor art. 519 și 520 din Codul de procedură civilă, completul care a formulat sesizarea nu procedează la analiza condițiilor de admisibilitate a sesizării și nu menționează motivele pentru care a ajuns la concluzia admisibilității, conform art. 520 din același cod.

23. *Cu privire la chestiunea de drept ce formează obiectul sesizării*, instanța de trimitere procedează la prezentarea practicii judiciare în materie, după cum urmează:

a) *propria jurisprudență*, menționând în acest sens *Decizia nr. 497/CA din 12 aprilie 2018 a Curții de Apel Constanța*, prin care a fost admis recursul pârâtului Penitenciarul Tulcea împotriva Sentinței nr. 844 din 23 mai 2017 a Tribunalului Tulcea, a casat în tot hotărârea recurată și, rejudecând, a respins acțiunea ca nefondată, reținând, în esență, că, din interpretarea coroborată a dispozițiilor art. 9 alin. (1) din anexa nr. VII — Familia ocupațională de funcții bugetare „apărare, ordine publică și siguranță națională” la *Legea-cadru nr. 284/2010* privind salarizarea unitară a personalului plătit din fonduri publice, cu modificările și completările ulterioare (*Legea-cadru nr. 284/2010*), dispozițiilor art. 55 alin. (3) din *Legea nr. 293/2004* și *Ordinului ministrului justiției nr. 1.662/C/2011*, este obligatoriu ca funcționarul public să fi fost împuternicit în funcția de șef de tură, să fie îndeplinite condițiile de legalitate pentru obținerea veniturilor aferente funcției de șef de tură, exercitarea în fapt a atribuțiilor aferente acestei funcții nedeterminând automat acordarea drepturilor solicitate, în lipsa respectării condițiilor legale, în speță, a unei împuterniciri emise de persoana competentă;

b) *jurisprudența națională* apreciată a fi relevantă pentru dezlegarea problemei de drept supuse analizei:

— *Sentința nr. 616 din 10 mai 2018 a Tribunalului Ialomița*, prin care s-a admis în parte cererea formulată de Sindicatul

*) *Legea nr. 293/2004* a fost abrogată de *Legea nr. 145/2019* privind statutul polițiștilor de penitenciare.

Lucrătorilor din Penitenciarul Slobozia, pentru mai mulți funcționari publici cu statut special, fiind obligat pârâtul să plătească reclamanților drepturile bănești reprezentând coeficienți de ierarhizare corespunzător funcțiilor îndeplinite, indemnizații de conducere specifice, sporuri și drepturi bănești în raport cu funcția îndeplinită; s-a reținut că reclamanții erau îndreptățiți ca, pentru perioada în care au îndeplinit funcția de șef de tură și, respectiv, ofițer protecția muncii, să beneficieze de drepturile salariale aferente funcției exercitate, întrucât, prin deciziile zilnice de unitate date cu caracter de continuitate, s-a realizat o „împuternicire de fapt” a funcționarilor publici, cărora le-au fost modificate inclusiv fișele postului prin introducerea de atribuții specifice funcțiilor îndeplinite;

— *Decizia nr. 5.974 din 7 noiembrie 2018 a Curții de Apel București*, prin care a fost respins recursul împotriva Sentinței nr. 616 din 10 mai 2018 a Tribunalului Ialomița;

— *Decizia nr. 248 din 5 martie 2019 a Curții de Apel Galați*, prin care a fost respins recursul pârâtului Penitenciarul-Spital Constanța — Poarta Albă împotriva Sentinței nr. 494 din 30 octombrie 2018 a Tribunalului Brăila, reținându-se că reclamantul, care a exercitat o anumită perioadă atribuțiile de șef birou logistică, dar nu a fost împuternicit, delegat, detașat și nici trecut temporar în altă funcție, ci a preluat atribuțiile în baza deciziei zilnice pe unitate a directorului instituției, date în baza Ordinului ministrului justiției nr. 1.662/C/2011, trebuie remunerat corespunzător funcției ocupate, de șef birou logistică, acesta îndeplinind concomitent două funcții, fapt ce nu exclude remunerarea pentru funcția preluată efectiv, dacă aceasta presupune un salariu mai mare; s-a reținut că, având în vedere perioada lungă de timp (13 luni) pentru care reclamantul a exercitat atribuțiile funcției de șef birou logistică, mandatul dat constituie o veritabilă „împuternicire de fapt”, similară celei „de drept”, prevăzută de art. 55 alin. (3) din Legea nr. 293/2004;

— *Decizia nr. 689 din 24 martie 2015 a Curții de Apel Galați*, prin care s-a respins recursul Penitenciarului de minori și tineri Tichilești împotriva Sentinței nr. 1.583 din 19 noiembrie 2014 a Tribunalului Brăila, reținându-se că intimatului i se cuvin drepturile salariale aferente funcției de nivel superior, chiar dacă nu a fost împuternicit să ocupe această funcție; s-a apreciat că, prin faptul că nu s-a desemnat un împuternicit, ci s-a procedat la desemnarea unei persoane prin decizia zilnică pe unitate, au fost eludate dispozițiile legale privind acordarea drepturilor salariale convenite funcției de nivel superior, deși munca efectiv prestată de intimat și durata desfășurării acesteia sunt identice cu situația unei persoane împuternicite în baza art. 55 alin. (3) din Legea nr. 293/2004;

— *Decizia nr. 881 din 15 februarie 2011 a Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secția de contencios administrativ și fiscal*, prin care au fost respinse recursurile declarate împotriva Sentinței nr. 67 din 20 mai 2010 a Curții de Apel Bacău, reținându-se că, în raport cu prevederile art. 20 și art. 55 alin. (3) din Legea nr. 293/2004, desemnarea reclamantului prin decizia zilnică de unitate să îndeplinească temporar atribuțiile corespunzătoare funcției de director penitenciar are caracterul unei împuterniciri într-o funcție de conducere prevăzută de aceste din urmă prevederi legale, reclamantul beneficiind, în consecință, de salariul și indemnizația de conducere pentru funcția respectivă.

24. În prezentarea punctului său de vedere cu privire la modul de dezlegare a chestiunii de drept ce face obiectul sesizării, instanța de trimitere evocă următoarele dispoziții legale și normative: art. 7 alin. (4) din Hotărârea Guvernului nr. 756/2016 pentru organizarea, funcționarea și atribuțiile Administrației Naționale a Penitenciarelor și pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 652/2009 privind organizarea și

funcționarea Ministerului Justiției, cu modificările și completările ulterioare (*Hotărârea Guvernului nr. 756/2016*); art. 4 și 21 din Regulamentul de organizare și funcționare a unităților penitenciare, aprobat prin Decizia directorului general al Administrației Naționale a Penitenciarelor nr. 507 din 21 mai 2012, cu modificările ulterioare (*Regulamentul de organizare și funcționare a unităților penitenciare*).

25. Arată instanța de trimitere că, în cauză, este de necontestat că pârâtul nu a emis o împuternicire a reclamantului să exercite funcția de conducere în discuție pentru perioada de referință, împuternicire la care dispozițiile art. 55 alin. (3) din Legea nr. 293/2004 fac referire.

26. Decizia de zi pe unitate, prin care se planifică personalul de serviciu și cel aflat la comanda unității, elaborându-se în fiecare zi lucrătoare pentru ziua următoare, are ca funcție, printre altele, predarea funcției de conducere din sistemul administrației penitenciare și nu poate fi asimilată unei decizii de împuternicire — act administrativ.

27. Reiese, din datele speței, că, deși lipsea împuternicirea la care face legea referire, pentru perioada în discuție, reclamantul a exercitat atribuțiile șefului de birou, fără să fie remunerat corespunzător acestei funcții.

28. Dispozițiile art. 55 alin. (3) din Legea nr. 293/2004 și art. 9 alin. (1) din anexa nr. VI — Familia ocupațională de funcții bugetare „apărare, ordine publică și siguranță națională”, cap. II — Reglementări specifice personalului din instituțiile publice de apărare, ordine publică și securitate națională, la Legea-cadru nr. 153/2017 fac referire la îndeplinirea „prin împuternicire” a atribuțiilor, respectiv la funcțiile în care persoanele în cauză sunt „împuternicite”.

29. În ceea ce privește emiterea împuternicirii se arată că sunt aplicabile dispozițiile Ordinului ministrului justiției nr. 1.662/C/2011, în forma în vigoare la data sesizării instanței, potrivit cărora „Directorul general are în competență: (...) m) împuternicirea în funcții de conducere a ofițerilor prevăzuți la art. 4, în condițiile legii;” (art. 5).

30. Concluzionează instanța de trimitere că, din interpretarea coroborată a dispozițiilor legale și normative evocate, pentru aplicarea dispozițiilor art. 9 alin. (1) din anexa nr. VI la Legea-cadru nr. 153/2017, este obligatoriu ca funcționarul public să fi fost împuternicit în funcția îndeplinită, prin emiterea unei împuterniciri propriu-zise, în sensul art. 55 alin. (3) din Legea nr. 293/2004, act distinct de decizia de zi pe unitate.

31. Astfel, în opinia completului care a formulat sesizarea, cum numai împuternicirea emisă în baza legii constituie actul administrativ care poate modifica raportul de serviciu al funcționarului public cu statut special, decizia de zi pe unitate nu are acest efect, astfel că exercitarea în fapt a atribuțiilor specifice altei funcții, în baza deciziei respective, nu determină acordarea unor drepturi salariale în sensul solicitat; cu alte cuvinte, în lipsa acestei condiții obligatorii, prescrise de lege, nu se poate proceda la aplicarea prevederilor legale privind salarizarea, invocate de reclamant, lipsind o condiție esențială pentru aplicarea acestei norme legale, în speță, ipoteza-premisă pentru acordarea drepturilor salariale aferente funcției.

VI. Jurisprudența instanțelor naționale în materie

32. În urma consultării evidențelor întocmite la nivelul instanței supreme, în jurisprudența Completului pentru soluționarea recursului în interesul legii și a Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept nu au fost identificate decizii care să prezinte relevanță asupra dezlegării problemei de drept ce formează obiectul sesizării.

33. La nivelul instanței supreme au fost identificate în jurisprudența în această materie *deciziile nr. 703 din 8 februarie 2011 și nr. 881 din 15 februarie 2011 ale Secției de contencios*

administrativ și fiscal, prin care s-a reținut că trebuie avută în vedere voința reală a emitentului actului, care rezultă din termenii folosiți în cuprinsul acestuia, și că, în raport cu prevederile art. 20 și art. 55 alin. (3) din Legea nr. 293/2004, desemnarea funcționarului prin decizia zilnică de unitate să îndeplinească temporar atribuțiile corespunzătoare funcției de director are caracterul unei împuterniciri într-o funcție de conducere prevăzută de aceste din urmă prevederi legale, reclamantul beneficiind, în consecință, de salariul și indemnizația de conducere pentru funcția respectivă.

34. La solicitarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, *instanțele de judecată au comunicat puncte de vedere sau simple opinii* cu privire la chestiunea de drept supusă dezlegării, unele însoțite de jurisprudență, din analiza cărora se conturează *două orientări*.

35. *Potrivit primei orientări, dispozițiile art. 55 alin. (3) din Legea nr. 293/2004 pot fi interpretate în sensul asimilării deciziei zilnice pe unitate, prin care se dispune îndeplinirea atribuțiilor specifice unei funcții de conducere, cu împuternicirea în funcția de conducere prevăzută de lege.*

36. S-a reținut, în sprijinul acestei orientări, că, în raport cu dispozițiile art. 39 alin. (1) și (2) și art. 55 alin. (3) din Legea nr. 293/2004, întrucât reclamantul a îndeplinit efectiv atribuțiile specifice funcției de conducere de șef de tură, conform deciziei de zi pe unitate, i se cuvin drepturile salariale, pentru perioada în cauză, potrivit art. 25 alin. (1) și (3) din Legea-cadru nr. 284/2010, coroborat cu art. 9 alin. (1) din anexa nr. VII din aceeași lege.

37. Faptul că, pentru perioada în discuție, nu s-a emis decât decizia de zi pe unitate nu poate fi imputabil reclamantului, atât timp cât acesta a exercitat efectiv atribuțiile specifice funcției de conducere.

38. S-a arătat, de asemenea, că îndeplinirea funcției de conducere de către reclamant s-a prelungit pe o durată în raport cu care nu se mai poate susține, în mod rezonabil, că a reprezentat doar o măsură de organizare temporară a activității, de natura celor care, în mod obișnuit, pot face obiectul unei decizii zilnice pe unitate, și anume o simplă delegare de atribuții în contextul imposibilității temporare de îndeplinire a lor de către ocupantul de drept al funcției de conducere.

39. Desemnarea unei persoane pentru a îndeplini atribuții specifice unei funcții publice de conducere echivalează cu o împuternicire, în sensul dispozițiilor legale supuse interpretării, împrejurarea că actul prin care o persoană este desemnată să exercite atribuțiile funcției de conducere nu poartă denumirea de împuternicire ori că a fost emis de o persoană care nu are competența de a împuternici nefiind imputabilă funcționarului public; relevantă este manifestarea de voință reală a emitentului dispoziției de zi pe unitate, ce rezultă din termenii folosiți în cuprinsul acesteia, de a împuternici un funcționar public cu statut special să asigure îndeplinirea atribuțiilor funcției de conducere.

40. Au opinat, respectiv s-au pronunțat în acest sens următoarele instanțe:

— *curțile de apel Galați* (Secția de contencios administrativ și fiscal — deciziile nr. 1.207 din 3 decembrie 2019 și nr. 743 din 26 mai 2016), *Alba Iulia* (Secția de contencios administrativ și fiscal — deciziile nr. 3.357 din 5 iunie 2018, nr. 232 din 5 martie 2019 și nr. 3.357 din 5 iunie 2018), *București* (Secția a VIII-a de contencios administrativ și fiscal — Decizia nr. 5.578 din 21 noiembrie 2016), *Iași* (Secția contencios administrativ și fiscal — opinia majoritară: Sentința nr. 117 din 20 mai 2010, definitivă prin Decizia nr. 703 din 8 februarie 2011 a Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secția de contencios administrativ și fiscal și Decizia nr. 510 din 27 martie

2019), *Târgu Mureș* (Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal — Decizia nr. 748 din 20 septembrie 2019) și *Timișoara* (Secția contencios administrativ și fiscal — *o opinie*: Decizia nr. 154 din 7 februarie 2019) și *Craiova* (Secția de contencios administrativ și fiscal — Decizia nr. 850 din 2 aprilie 2019);

— *tribunalele Galați* (Secția de contencios administrativ și fiscal — sentințele nr. 122 din 17 februarie 2017 și nr. 32 din 19 ianuarie 2017, definitive prin deciziile nr. 2.882 din 24 octombrie 2017 și, respectiv, nr. 2.653 din 12 octombrie 2017 ale Curții de Apel Galați), *Brăila* (Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal — sentințele nr. 310 din 3 septembrie 2019 și nr. 319 din 20 septembrie 2019), *Ialomița*, *Gorj* (Secția contencios administrativ și fiscal — Sentința nr. 1.592 din 27 noiembrie 2018, rămasă definitivă prin Decizia nr. 850 din 2 aprilie 2019 a Curții de Apel Craiova — Secția de contencios administrativ și fiscal), *Mureș* (Secția contencios administrativ și fiscal — Sentința nr. 690 din 19 iunie 2018, definitivă prin Decizia nr. 748 din 20 septembrie 2019 a Curții de Apel Târgu Mureș — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal), *Constanța* (Secția de contencios administrativ și fiscal) și *Botoșani* (Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal — Sentința nr. 222 din 21 mai 2019, definitivă prin Decizia nr. 710 din 14 octombrie 2019 a Curții de Apel Suceava — Secția de contencios administrativ și fiscal).

41. *Într-o altă orientare, dispozițiile art. 55 alin. (3) din Legea nr. 293/2004 nu pot fi interpretate în sensul asimilării deciziei zilnice pe unitate, prin care se dispune îndeplinirea atribuțiilor specifice unei funcții de conducere, cu împuternicirea în funcția de conducere prevăzută de lege.*

42. S-a reținut în sprijinul acestei orientări că dispozițiile art. 55 alin. (3) din Legea nr. 293/2004 nu sunt incidente, câtă vreme nu au fost adoptate acte de detașare/trecere temporară în altă funcție sau împuternicire în funcția de conducere, situație premisă pentru a atrage aplicarea normelor menționate.

43. S-a arătat că textul legal supus interpretării, care vine să recunoască drepturi salariale, este de strictă aplicare și nu poate fi extins unor situații, prin analogie, întrucât, potrivit art. 124 din Constituție, înfăptuirea actului de justiție implică o acțiune de aplicare a legii, fără a se recunoaște judecătorului dreptul de a legifera, așa cum s-a statuat și prin Decizia Curții Constituționale nr. 1.325 din 4 decembrie 2008, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 872 din 23 decembrie 2008.

44. Referitor la natura juridică și efectele produse prin deciziile de zi pe unitate emise s-a apreciat că acestea nu reprezintă veritabile împuterniciri, ca acte administrative în considerarea cărora să poată fi reținută existența unei „împuterniciri pe funcția de conducere”, în sensul art. 55 alin. (3) din Legea nr. 293/2004, raportat la art. 4 și art. 5 lit. m) din Ordinul ministrului justiției nr. 1.662/C/2011, care să confere drepturile salariale prevăzute de art. 55 alin. (3) teza a II-a, aferente funcției de conducere exercitate în baza acestor decizii.

45. Decizia de zi pe unitate, prin care se planifică personalul de serviciu și cel aflat la comanda unității, elaborându-se în fiecare zi lucrătoare pentru ziua următoare, are ca funcție, printre altele, predarea funcției de conducere din sistemul administrației penitenciare și nu poate fi asimilată unei decizii de împuternicire — act administrativ.

46. Din interpretarea coroborată a prevederilor art. 4 din Ordinul ministrului justiției nr. 1.662/C/2011 rezultă că, pentru aplicarea dispozițiilor art. 9 alin. (1) din anexa nr. VI la Legea-cadru nr. 153/2017, este obligatoriu ca funcționarul public respectiv să fi fost împuternicit în funcția de conducere, prin

emiterea unei împuterniciri propriu-zise, în sensul art. 55 alin. (3) din Legea nr. 293/2004, act distinct de decizia de zi pe unitate. Cum numai împuternicirea emisă în baza legii constituie actul administrativ care poate modifica raportul de serviciu al funcționarului public cu statut special, decizia de zi pe unitate nu are acest efect, astfel că exercitarea în fapt a atribuțiilor specifice altei funcții, în baza deciziei respective, nu determină acordarea unor drepturi salariale în sensul solicitat.

47. Au opinat, respectiv s-au pronunțat în acest sens următoarele instanțe:

— *curțile de apel Bacău, București* (Secția a VIII-a de contencios administrativ și fiscal — deciziile nr. 1.266 din 13 martie 2019, nr. 1.634 din 3 aprilie 2019 și nr. 1.103 din 18 noiembrie 2019), *Oradea* (Secția a II-a civilă de contencios administrativ și fiscal), *Iași* (Secția contencios administrativ și fiscal — *opinia minoritară*: deciziile nr. 306 și nr. 311 din 26 februarie 2019), *Timișoara* (Secția contencios administrativ și fiscal — *o opinie*: Decizia nr. 439 din 4 aprilie 2019) și *Constanța* (Secția a II-a civilă — Decizia nr. 497 din 12 aprilie 2018);

— *tribunalele București, Ilfov, Giurgiu, Cluj* (Secția mixtă de contencios administrativ și fiscal, de conflicte de muncă și asigurări sociale — sentințele nr. 1.259 din 28 mai 2019 și nr. 1.587 din 26 iunie 2019) și *Bihor* (Secția a III-a contencios administrativ și fiscal — Sentința nr. 574 din 27 iunie 2019).

VII. Răspunsul Ministerului Public — Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție

48. Prin Adresa nr. 2.924/C/4.125/III-5/2019 din 13 ianuarie 2020, Ministerul Public — Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a comunicat că la nivelul Secției judiciare — Serviciul judiciar civil nu se verifică, în prezent, practica judiciară, în vederea promovării unui recurs în interesul legii cu privire la problema de drept ce formează obiectul sesizării.

VIII. Raportul asupra chestiunii de drept

49. Prin raportul întocmit în cauză, conform art. 520 alin. (7) din Codul de procedură civilă, s-a apreciat că nu sunt îndeplinite condițiile de admisibilitate prevăzute de art. 519 din același cod, pentru declanșarea mecanismului privind pronunțarea unei hotărâri prealabile, propunându-se soluția respingerii sesizării.

IX. Înalta Curte de Casație și Justiție

50. Examinând sesizarea, întrebarea ce face obiectul acesteia și raportul întocmit de judecătorul-raportor, constată următoarele:

51. Înainte de cercetarea în fond a problemei de drept supuse dezlegării, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept trebuie să analizeze dacă sunt îndeplinite condițiile de admisibilitate în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile.

52. Din cuprinsul dispozițiilor art. 519 din Codul de procedură civilă, care reglementează procedura de sesizare a Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, rezultă următoarele condiții de admisibilitate a sesizării, care trebuie îndeplinite cumulativ:

— existența unei chestiuni de drept; problema pusă în discuție trebuie să fie una veritabilă, susceptibilă să dea naștere unor interpretări diferite;

— chestiunea de drept să fie ridicată în cursul judecării în fața unui complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului, investit cu soluționarea cauzei în ultimă instanță;

— chestiunea de drept să fie esențială, în sensul că de lămurirea ei depinde soluționarea pe fond a cauzei; noțiunea de „soluționare pe fond” trebuie înțeleasă în sens larg, incluzând nu numai problemele de drept material, ci și pe cele de drept

procesual, cu condiția ca de rezolvarea acestora să depindă soluționarea pe fond a cauzei;

— chestiunea de drept să fie nouă;

— chestiunea de drept să nu facă obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, iar Înalta Curte de Casație și Justiție să nu fi statuat deja asupra problemei de drept printr-o hotărâre obligatorie pentru toate instanțele.

53. Procedând la analiza sesizării din perspectiva exigențelor legale sus-menționate, se constată că sunt îndeplinite numai patru din cele cinci condiții de admisibilitate a sesizării, enumerate mai sus, respectiv existența unei chestiuni de drept, care a fost ridicată în fața Curții de Apel Constanța, de lămurirea căreia depinde soluționarea pe fond a cauzei, care nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare și asupra căreia instanța supremă nu a statuat printr-o hotărâre obligatorie pentru toate instanțele.

54. Chestiunea de drept nu este, însă, nouă și, drept urmare, nu sunt îndeplinite cumulativ condițiile prevăzute de dispozițiile art. 519 din Codul de procedură civilă, pentru ca sesizarea să treacă testul admisibilității.

55. Astfel, așa cum s-a arătat deja în cele ce preced, în capitolul VI — Jurisprudența instanțelor naționale în materie, există un număr suficient de hotărâri definitive care au dezlegat problema de drept supusă analizei, rezultând însă o jurisprudență contradictorie.

56. Înalta Curte de Casație și Justiție s-a pronunțat cu privire la aceeași problemă, prin deciziile nr. 703 din 8 februarie 2011 și nr. 881 din 15 februarie 2011, nepublicate, aceasta din urmă fiind evidențiată și prin punctul de vedere al completului care a formulat sesizarea în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile.

57. Se constată, astfel, că sesizarea nu îndeplinește condiția noutății, întrucât instanțele de judecată au analizat chestiunea încă din anul 2010, iar cea mai recentă sentință, evidențiată prin punctele de vedere formulate, este pronunțată în cursul anului 2019.

58. Este de remarcat, însă, că neîndeplinirea condiției noutății chestiunii de drept era cunoscută de completul care a formulat sesizarea, întrucât, prin încheierea de trimitere, acesta a exemplificat jurisprudența Curții de Apel Constanța, menționând Decizia nr. 497 din 12.04.2018 (comunicată și la cererea completului investit cu pronunțarea hotărârii prealabile), prin care s-a admis recursul pârâtului Penitenciarul Tulcea împotriva Sentinței nr. 844 din 23.05.2017 a Tribunalului Tulcea, s-a casat hotărârea atacată și s-a respins acțiunea, ca nefondată, precum și jurisprudența Curții de Apel București, a Curții de Apel Galați și a Înaltei Curți de Casație și Justiție, care au pronunțat hotărâri contrare, de admitere a acțiunilor formulate.

59. Prin urmare, existența, deja, a unei practici judiciare neunitare face ca instanța supremă să nu mai poată pronunța o hotărâre prealabilă în cauză, întrucât scopul preîntâmpinării practicii neunitare, care caracterizează această procedură, nu mai poate fi atins, chestiunea de drept în discuție nemaifiind, așadar, una nouă, ci una care a creat deja divergență în jurisprudență.

60. În considerarea argumentelor expuse se apreciază, în acord cu jurisprudența anterioară a instanței supreme, că mecanismul de unificare a practicii judiciare reglementat de dispozițiile art. 519 din Codul de procedură civilă nu poate fi uzitat, atât timp cât legiuitorul a limitat, prin condițiile restrictive de admisibilitate analizate, rolul unificator al instituției juridice a hotărârii prealabile numai în privința chestiunilor de drept noi, astfel încât calea hotărârii prealabile nu mai este deschisă.

61. Pentru considerentele arătate, constatând că nu sunt îndeplinite, cumulativ, condițiile de admisibilitate prevăzute de art. 519 din Codul de procedură civilă, în temeiul art. 521 alin. (1) din același cod,

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În numele legii

DECIDE:

Respinge ca inadmisibilă sesizarea formulată de Curtea de Apel Constanța — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal, în Dosarul nr. 3.369/118/2018, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la următoarea chestiune de drept:

„Dispozițiile art. 55 alin. (3) din Legea nr. 293/2004 privind Statutul funcționarilor publici cu statut special din Administrația Națională a Penitenciarelor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, pot fi interpretate în sensul asimilării deciziei zilnice pe unitate prin care se dispune îndeplinirea atribuțiilor specifice unei funcții de conducere cu împuternicirea în funcția de conducere prevăzută de lege?”

Obligatorie, potrivit dispozițiilor art. 521 alin. (3) din Codul de procedură civilă.

Pronunțată în ședința publică din 10 februarie 2020.

PREȘEDINTELE SECȚIEI
DE CONTENCIOS ADMINISTRATIV ȘI FISCAL
DENISA ANGELICA STĂNIȘOR

Pentru magistrat-asistent
Aurel Segărceanu, aflat în imposibilitatea de a semna,
semnează prim-magistratul-asistent,
Aneta Ionescu

★

RECTIFICĂRI

La Decretul nr. 224/2020 privind retragerea unei decorații, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 274 din 1 aprilie 2020, se face următoarea rectificare:

— în preambul, în loc de: „În temeiul prevederilor art. 94 lit. b) și ale art. 100 din Constituția României, republicată, precum și ale Legii nr. 29/2000 privind sistemul național de decorații, republicată,” se va citi: „În temeiul prevederilor art. 94 lit. a) și ale art. 100 din Constituția României, republicată, precum și ale Legii nr. 29/2000 privind sistemul național de decorații, republicată,”.

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
(alocat numai persoanelor juridice bugetare)

Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro

Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.73, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72

Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

